

BEZEMKAART LOONWERK

OOK U DRAAGT BIJ AAN SCHOON WATER!

Uw provincie en uw waterschap spannen zich in voor schoon grondwater en schone sloten en beken. U haalt vandaag de bezem door de middenkast en zorgt ervoor dat niet meer toegelaten en verouderde gewasbeschermingsmiddelen opgeruimd worden. Nog altijd komen er teveel middelen in sloot- en grondwater terecht. Voor behoud van een effectief middelenpakket én voor een goede waterkwaliteit is het belangrijk deze emissie tegen te gaan.

Lees hieronder wat ú kunt doen om bij te dragen aan schoon water.

Bezem
door de
midden
kast

LET OP IN GRONDWATERBESCHERMINGSGEBIEDEN

Het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden wordt gebruikt als bron voor drinkwater. Daarom is de toepassing van middelen met een groot risico op uitspoeling naar het grondwater verboden in deze gebieden. Via de 'Drinkwater kaart' van de provincie Gelderland kunt u zien of uw percelen in een grondwaterbeschermingsgebied zitten. De kaart is te raadplegen via: <https://www.gelderland.nl/Kaartenencijfers>, kies daar voor 'Drinkwater'. Kijk in dat geval goed op het etiket ( ) of raadpleeg uw adviseur om na te gaan welke middelen niet zijn toegestaan.

BESTRIJD OOIEVAARSBEK ALLEEN WAAR NODIG

Vaak worden terbutylazine bevattende middelen (e.g. Akris, Calaris en Gardo Gold) standaard aan de maismiddelenmix toegevoegd. Dat is jammer, want het middel is alleen nodig voor de bestrijding van ooievaarsbek en zorgt wel voor hoge milieubelasting. De stof wordt regelmatig in normoverschrijdende concentraties in het water aangetroffen. In een jong groeistadium kan ooievaarsbek ook aangepakt worden met bijvoorbeeld Dual Gold of Frontier (deze bodemherbiciden zijn op zandgrond effectief, op veen veel minder). Dus gebruik geen terbutylazine als uw klant geen last heeft van ooievaarsbek. Zie ook <http://bit.ly/onkruidherkennen> voor meer informatie.

WAAR MOGELIJK MECHANISCH

Mechanische onkruidbestrijding is de laatste jaren sterk doorontwikkeld. Vooral GPS-technieken zorgen ervoor dat u vlot kunt schoffelen of eggen, zonder het gewas te beschadigen. U kunt bijvoorbeeld de aardappelruggen eggen in het witte draden stadium van het onkruid. En tussen de ruggen kunt u schoffelen. Eggen of schoffelen kan goed in bieten, maïs en aardappelen voordat het gewas sluit. Door te schoffelen of te eggen wordt de grond ook belucht. Ook kunt u groenbemesters mechanisch onderwerken.

DE CHAUFFEUR BEPAALT DE DRIFT

De rij snelheid, waterhoeveelheid, boomhoogte, spuittechniek en spuitdop bepalen samen de drift. Al deze factoren worden in hoge mate bepaald door de chauffeur. Hoe groot de invloed van deze factoren is, kunt u zien op www.spuitdoppenkeuze.nl. De site helpt u, bij uw specifieke situatie, de juiste dop te kiezen.

BEZEMKAART LOONWERK

KIES VOOR MINDER BELASTENDE MIDDELEN

Gewasbeschermingsmiddelen hebben een verschillende milieubelasting. Hoge milieubelasting komt bijvoorbeeld omdat middelen traag afbreken en makkelijk uitspoelen. Bij veel bespuitingen heeft u keuze uit verschillende middelen.

Op www.milieumeetlat.nl kunt u de milieubelasting van middelen onderling vergelijken. Onder 'gratis downloads' vindt u Milieubelastingskaarten. Hierop kunt u, per gewas en per bestrijding, eenvoudig zien welk middel het minst milieubelastend is.

Middel	Target groep opdracht	Doelgroep bestrijding	Milieubelasting (MMP)			Milieu score	Toxic score	Toxic index
			Water	Land	Lucht			
1,5-2,5% wassende slot 1% drift								
Abolux 100	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 200	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 300	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 400	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 500	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 600	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 700	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 800	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 900	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1000	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1100	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1200	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1300	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1400	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1500	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1600	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1700	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1800	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 1900	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100
Abolux 2000	MS-MSU	A	100	100	100	100	100	100

EMISSIEREDUCERENDE SPUITTECHNIEK

Drift is nog steeds een belangrijke oorzaak van emissie naar het oppervlaktewater. Technieken als de Wingsprayer en spuiten met luchtondersteuning verminderen drift sterk terwijl het spuitresultaat er in veel gevallen op vooruit gaat. Beide technieken zorgen voor betere indringing in het gewas. Door de verhoogde effectiviteit is vaak middelreductie mogelijk (15-40%). Goed voor het milieu én uw portemonnee. Een Wingsprayer kost ca. € 800,- bruto per meter werkbreedte en is gemiddeld binnen 1 tot 3 jaar terug verdiend. Een spuit met luchtondersteuning kost ongeveer €750 per meter werkbreedte, een meerprijs van 20.000-25.000 t.o.v. gangbare veldspuit. Voor meer info: www.toolboxwater.nl

VOORKOM EMISSIE VANAF HET ERF

Een belangrijk deel van de totale emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar de sloot is afkomstig van het erf. Omdat veel erven een verharde ondergrond hebben, komen middelen rechtstreeks in de sloot of in het riool terecht. Morst u wel eens bij het vullen? Vangt u bij het schoonmaken van de spuit, de poot- en zaaimachine het waswater op? Stalt u de spuit overdekt? Kortom: is uw erf vrij van emissie? Doe de check op www.erfemissiescan.nl.

Voor meer informatie over wasplaatsen en zuiveringssystemen als Phytobac, biofilter en heliosec zie www.toolboxwater.nl.

Als u vragen heeft over praktische maatregelen of wetgeving kunt u ze stellen bij het Loket Erfemissie Gewasbescherming via erfemissie@clm.nl of 0345 470 719 (CLM).

VASTLEGGEN GEÏNTEGREERDE TEELTWIJZE VERPLICHT

Sinds 2015 is elke agrariër die professionele gewasbeschermingsmiddelen gebruikt of laat gebruiken verplicht een gewasbeschermingsmonitor te hebben (vervangt gewasbeschermingsplan). U als loonwerker heeft deze verplichting niet, maar uw opdrachtgever wel. U kunt uw opdrachtgever helpen door samen de geïntegreerde teeltwijze op papier te zetten. In de monitor geeft de verantwoordelijke aan welke maatregelen hij neemt op het gebied van geïntegreerde gewasbescherming. De maatregelen moeten ook geëvalueerd worden, uiterlijk twee maanden na de teelt. De monitor is vormvrij, als u (samen) de vragen op www.schoonwaterwijzer.nl invult en na het seizoen evalueert, voldoet uw opdrachtgever (met een actuele spuitregistratie) aan de verplichting. Kijk voor meer info op <http://bit.ly/gewasbeschermingsmonitor>

COLOFON

Deze serie bezemkaarten is mogelijk gemaakt door Provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en Waterschap Vallei en Veluwe.

Meer informatie: Bezem Informatielijn 0345-470729
Tekst en ontwerp: CLM Onderzoek en Advies, Culemborg
Uitgave: December 2018

De makers aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen van het gebruik van de kaart.

